

Cyberprzemoc w pigułce

Co to jest cyberprzemoc?

Według definicji, cyberprzemoc to seria agresywnych zachowań, celowo i regularnie skierowanych przeciwko bezbronnej osobie. Jak wymienia prof. Jacek Pyżalski, takie zachowania są regularne, wymierzone w słabszych, intencjonalne.

Cyberprzemoc ma najczęściej formę słowną – pojawia się np. w komentarzach, na memach czy nagraniach wideo. Może też być bardziej zawaolowana: polegać na wykluczeniu z grupy, manipulowaniu czy nienawiązywaniu relacji.

Badacze, którzy specjalizują się w tej tematyce stwierdzają, że cyberprzemoc jest inną formą przemocy rówieśniczej (bullying), czyli czegoś, co było znane od pokoleń. Jednak kilka cech powoduje, że w sieci potencjalni agresorzy są bardziej aktywni:

- są przekonani o anonimowości, działają z ukrycia;
- mogą spreparować nienawistną treść „na spokojnie”, bez potrzeby reagowania na bieżąco, jak jest np. w przypadku rozmowy osobistej czy wideo;
- mogą działać w dowolnym czasie, a ofiara nie ma możliwości ucieczki, jak jest w przypadku osobistych kontaktów – jej profil cały czas jest dostępny w sieci.

To powoduje, że skala problemu jest większa niż przed erą cyfrową.

Więcej informacji w raporcie EU Kids online: <https://fundacja.orange.pl/aktualnosci/arttykul/raport-eu-kids-online-dostepny/-otwiera-sie-w-nowym-oknie>

Jakie są formy cyberprzemocy?

Najpopularniejsze z nich to:

- publikowanie poniżających filmów lub zdjęć;
- publikowanie ośmieszających, wulgarnych, komentarzy i postów;
- włamanie na konta serwisów społecznościowych;
- flood, czyli wiadomościami w komunikatorze, telefonami, SMSami
- podszywanie się pod inne osoby;
- wykluczanie z internetowych społeczności

Seksting

Specyficzna forma cyberprzemocy wiąże się z sekstingiem. Jest to przesyłanie sobie nagich lub półnagich zdjęć. Popularne szczególnie wśród nastolatków, na etapie pierwszego zakochania. Ponad połowa nastolatków deklaruje, że materiały tego typu są wymieniane wśród ich znajomych (GFK dla Fundacji Dzieci Niczyje 2014). Wg najnowszych badań 3,8% nastolatków miało bezpośredni kontakt z tym zjawiskiem.

W pewnych sytuacjach takie zdjęcia mogą zostać zapisane, wykorzystane do szantażu czy opublikowane bez wiedzy i zgody osoby, która wysłała zdjęcia. To bardzo poważna forma internetowej przemocy, która może prowadzić do katastrofalnych skutków: począwszy od zniszczonej reputacji, przez choroby psychiczne aż po próby samobójcze.

CZYTAJ TAKŻE: [Uzależnienie od internetu. Jak uchronić przed nim dziecko?- otwiera się w nowym oknie](#)

Hejt

Pozornie delikatniejszą formą cyberprzemocy jest hejt. Może polegać na umieszczeniu nienawistnego komentarza, obrazka, filmu czy udostępnieniu takiej treści. Hejtu i negatywnych komentarzy jest w sieci tak wiele, że czasem może się wydawać, że tworzy go większość osób korzystających z sieci. Tymczasem z badań wynika, że to zaledwie 5%. Dlatego stworzyliśmy kampanię społeczną #jestnaswiecej. Chcemy pokazać, że nas – ludzi, którzy chcą pozytywnego internetu – jest po prostu więcej. Każdy może pokazać swój sprzeciw przeciwko hejtowi, zakładając jedną pomarańczową sznurówkę i wpisując w komentarzu #jestnaswiecej.

Więcej informacji: <https://fundacja.orange.pl/aktualnosci/arttykul/dolacz-do-akcji-jestnaswiecej/> - otwiera się w nowym oknie

Jak przeciwdziałać cyberprzemocy?

Nie ma technicznych form ochrony przed cyberprzemocą, która może spotkać Twoje dziecko lub Ciebie w dowolnym miejscu w sieci. Dlatego przede wszystkim należy jej przeciwdziałać.

Jeśli Twoje dziecko zaczyna dopiero przygodę z internetem, spróbuj uświadomić mu, że istnieje w nim problem agresji i uwrażliwiasz na innych ludzi – którzy wymagają szacunku w sieci tak samo, jak w kontaktach osobistych.

Zapoznaj dziecko z [zasadami netykiety](#) - otwiera się w nowym oknie, jeśli korzysta już z sieci, porozmawiaj z nim o ewentualnych doświadczeniach cyberprzemocy. Może zna takie sytuacje z grupy znajomych, może napotkało je w sieci, a może samo jest sprawcą takiego ataku?

O czym warto pamiętać?

1. Nawet pozornie niewinny żart może być rodzajem cyberprzemocy. Uważajmy na to, co piszemy.
2. Na niektóre formy cyberprzemocy grozi odpowiedzialność karna.
3. Na przemoc nie wolno odpowiadać tym samym. Jeśli czujesz, że sprawa Cię przerasta, skontaktuj się ze specjalistami lub odpowiednimi służbami.
4. Pamiętaj, że w serwisach społecznościowych wszelkie przejawy cyberprzemocy można zgłosić do administratorów (zgłoś nadużycie).
5. Gdy padasz ofiarą cyberprzemocy, zachowaj dowód: zrób zrzut ekranu, zachowaj SMSy lub wiadomości.
6. Jako świadek cyberprzemocy – reaguj i sprzeciwiaj się.

Co zrobić, gdy Twoje dziecko doświadczy cyberprzemocy?

1. Udziel mu osobistego wsparcia, porozmawiaj, zapewnij dużo uwagi.
2. Zabezpiecz wszystkie dowody cyberprzemocy.
3. Zwróć się do administratora serwisu/strony z prośbą o usunięcie nienawistnych treści i zablokowanie osoby atakującej. Większość serwisów oferuje specjalny formularz.
4. Jeśli możesz porozmawiać ze sprawcą lub jego rodzicami, żądaj od niego zakończenia przemocy i usunięcia z sieci wszystkich jej śladów.
5. Poinformuj o tej sytuacji szkołę, wychowawcę i współpracujcie.
6. Jeśli popełniono przestępstwo, poinformuj o nim policję.
7. Jeśli masz pytania, dzwoń pod numer 800 100 100 – to telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa w sieci.
8. Powiedz swojemu dziecku o telefonie zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111.
9. Weź udział w [kursie](#) - otwiera się w nowym oknie dla rodziców i dowiedz się więcej.

Informacje o bezpiecznym korzystaniu z sieci znajdziesz też w [Broszurze Edukacyjnej Bezpiecznie Tu i Tam](#)